

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 16. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 13. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: šeststopenjska petiti-vrata 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom volja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 2 gl. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 167.

V Ljubljani v soboto, 25. julija 1885.

Tečaj II.

Dve slavnosti.

Doba, v kateri živimo, je resna, in kakor v vsakdanjem življenju, ravno tako je tudi v politiki prodrla prepričanje, da se povoljen vspeh dá doseči le z vztrajnim delom, z možato resnobo, nikakor ne s praznimi vnanjostmi. Za nami, daleč za nami so oni srečnonaivni časi, v katerih so si ljudje domišljali, da so shodi pevcev, telovadcev itd. znamenite zgodovinske dogodbe ter kipeča navdušenost, katera se je razodevala v banketnih govorih pri polnih kozarcih, važen zgodovinski faktor. Zametati jih seveda tudi dandanes ne smemo. Nekoliko nekdanjega pomena ohranili so taki shodi do današnjega dne: simptomatične važnosti vsaj jim odrekati ne moremo.

Taka simptomatična važnost gre sigurno v prvi vrsti pohodu, s kojim so bratje Čehi tekom tega tedna počastili ogersko glavno mesto. Okolo 1400 Čehov podalo se je v Budimpešto, ogledat si deželno razstavo ter prepričat se o gospodarstvenem razvoju prekolitvanskih sosedov. Sprejem bil je izredno srčen. Merodajni dostojanstveniki madjarski pozdravljali so česke goste s fulminantnimi nagovori, prvi pesnik madjarskega naroda, Mor. Jókai, zagotavljal jih je toplih simpatij svojih rojakov, česka godba svirala je glasovito madjarsko himno „Szozat“ in godci madjarski odgovarjali so s češkimi napevi — z jedno besedo, vse merilo je na to, dokazati svetu, da je minulo staro protivje, da je na njegovo mesto stopilo medsobno prijateljstvo in spoštovanje.

To pa moramo smatrati kot pomenljiv pojav! Kolikokrat uže imeli smo priliko, naglašati zmernost in politično zrelost českih bratov ter stavljati jih v vzgled lastnim domačinom! Najboljši

dokaz za te izredne prednosti českega plemena je vsekako zadnji obisk v madjarski metropoli. Nasprotje med Čehi in Madjari bilo je v povestnici ukoreninjeno. Istina je, da sta oba naroda mnogo skupne dotike imela v svoji zgodovini, a večinoma ta dotika nikakor ni bila prijateljska. Kmalu bode tisuč let tega, odkar je surova madjarska sila razdrobila nadebudno državo velikomoravsko. Od tedaj do leta 1871, do dobe českih fundamentalnih članov, v koji je uprav madjarski upliv strmo-glavil Slovanom prijazno Hohenwartovo ministerstvo, kolikokrat se je Čehom bilo boriti se z madjarskim zopernikom! Ni čuda, da je najgenijalnejši in najmodrejši Čeh, slavni Palacky, v svoji politični oporoki rojakom svojim zapustil lapidarni stavek, češ, največje zlo, katero je zadelo zapadno Slovanstvo, je to, da se je med nje bil urinil madjarski klin. Ali, da tudi tega zgodovinskega protivja ni bilo, nikdo ne bi mogel zameriti českemu narodu neko naravno antipatijo do Madjarov. Ako se ozirajo na kraljestvo ogersko, vidijo tam skoro 3 milijone svojih krvnih bratov Slovakov, kateri niti jednega zastopnika nimajo v ogerskem parlamentu. Usoda ogerskih Slovakov, tega krepkega in nadarjenega plemena, iz kojega sta se českemu slovstvu rodila veleuma Kolár in Šafárik, ni vesela, ni mikavna, in tedaj se tudi najboljčlovejši Madjar ne more hudovati, ako mu iz Prage dohajejo neprijazni, odurni glasovi.

In vender tak prevrat med Čehi baš gledé razmerja do Budimpešte in *magyar-oroszaga!* Sprevideli so, da v politiki odločuje hladni razum, a ne nejasni mamljivi čut. Računajoči razum dopovedal jim je, da ne kaže več državnega razvoja motiti z zastarelimi pravdami, da treba odkritosrčno udati se v ono državno obliko,

katero je avstrijskemu cesarstvu naklonila pogodba l. 1867. Upliv českega naroda, navzlic njegovemu številu, njegovi imovitosti, izobraženosti in zgodovinski slavi, ne sega tako daleč, da bi mogel določati o položaji v deželah sv. Štepana. Z druge strani pa je neobhodno potrebno, da se vladujoči stranki v obeh državnih polovicah — in Čehi pri nas so odločilen faktor v državni zbornici — med seboj v toliko sporazumeti, da se vsaka izmed njih omeji na svoje področje ter drugi ne moti njenih krogov. Pogoj, da državniki morejo delati v tem zmislu, je, da se tudi naroda in njih novinarstvo seznanita, sporazumeta, sprijaznita. To se je poskušalo te dni v Budimpešti, in to se je, kakor je videti, hvala Bogu, tudi doseglo!

V istih slavnostnih dnevih pa, ko so se zastopniki českega razumništva mudili v ogerski stolnici ter na obrežji Blatnega jezera, radostno sprejeti od madjarskega gostoljubja, vršila se je druga pomenljiva slavnost v nemških Draždanih. Tja podal se je cvet naših nemških radikalcev, rojakom svojim v „rajhu“ tožit nadloge, s kojimi jih tepe Taaffejevo nasilstvo. Prvo besedo imel je novo pečeni nemški prvak dr. Knotz, in kar je on s svojimi pristaši vred govoril pri raznih banketih in komerzih, baš ni bilo prešinjeno avstrijskega rodoljubja. Da so avstrijsko-nemški telovadci v Draždanih naglašali svojo nemško narodnost, tega jim mi vsaj nikakor v greh ne moremo šteti. Toda posledice, katere so izvajali iz te naravne premise, in ekskurzi na polje državne prava, s kojimi so se obradostili, dokazali so slehernemu nepristranskemu opazovalcu, da imamo žalibog irredento ne le v Trstu in v italijanskih naselbinah primorskih, temveč — in sicer še mnogo nevarnejšo — v severni Česki!

Listek.

Šah.

(Konec.)

Šah se zopet nasmehne, pokaže na svoj nos in svoja ušesa ter napravi z desnico polukrog.

„Le nosu in ušes njegovega veličanstva ne,“ dé znamar, „sicer si pa moreš nos in ušesa na prostranem Perzijanskem odrezati, kjer se ti ljubi.“

„Dajte mu ječmen,“ dé veliki vezir, kateremu je uže tesno prihajalo, „potlej bo govorjenja konec.“

„Le izračunite poprej, koliko to iznaša,“ silil trgovec Ali.

Ker sta vezir in žitničar spoznala, da ne moreta izračunati, izroče štetje dvornemu kalendrniku, ki se mahoma spravi na delo.

„To so prav čedna števila,“ zatrjuje kalendrnik. „Na četrtnem palcu stoji pet zrn po dolgem, deset po širokem, skupaj štirideset, na četrtni palec pride torej 400 zrn. Čevelj ima 1000

četrtnih palcev, po takem 400 000, in en redi 2 000 000 zrn, ker je redi = 5 četrtnim čevljem.“

Po tej opazki šteje računar dalje.

Vsa žetev na Perzijanskem ne zadostuje, da bi se ustreglo tirjatvi trgovčevi! dene kalendrnik. „Tor njive je 40 000 zapopaden v veliki parasanži. Od tora se nažanje poprek en redi, od parasanze torej 40.000. Ako vzamete 20 milijonov četrtnih parasanz na vso Perzijo, odbivši polovico na nerodovitni svet, to dá 10 milijonov parasanz 400 000 milijonov redijev. Toliko Perzija niti vsega žita ne obrodi.“

„Redi ima 2 000 000 zrn“, premišluje mula.

„To dá za eno žetev na Peržanskem 800 000 bilijonov zrn,“ pristavlja kalendrnik ter računa dalje.

„Gotov sem z računom!“

Šah hoče vedeti, koliko je.

„Na 64. polje šahne deščice pride 9 trilijonov, 222 369 bilijonov, 922 922 milijonov 719 808 zrn. K temu se morajo prišteti vsa zrna vseh prejšnjih polji, to je, zrna od 1—63 polja. Vse iznaša 18 trilijonov, 444 739 bilijonov, 845 845 milijonov 439 615 zrn. Ne verjamem, da bi mogle

zadoščevati temu številu žetve tridesetih let, ako tudi se vsa Peržanska poseje s samim ječmenom. Kje se bo pa vzelo za seme? Ko bi hoteli pa ječmena kupiti, treba bi bilo, po sedanji ceni, 12 bilijonov pijastrov, in toliko denarja na vesoljnem svetu ni. Vaše veličanstvo je torej prisiljeno davek naložiti svojim podložnikom na solncu, mesecu, zvezdah.“

Šah odmaje z glavo ter pokaže na nos in ušesa.

„Njegovo veličanstvo neče nezadovoljnosti napravljati tam gori“, govori tolmač; „trgovec naj si torej v Perziji poišče nosu in ušes.“

„Ker je temu tako, to vzamem Izin nos in njena ušesa“, dene trgovec, kazaje na svojo hčer Izo, ki je bila med tem z drugimi sužnjami prišla kralju streč.

Šah se ubesni ter maha z bodalom.

„Kralj vseh kraljev!“ prosi telesni zdravitelj šahov, „ne besnite. Vaše zdravje ne dopušča jeze, vsaki hip vam more pasti kaplja. Ne spravljajte v žalost Perzije, solnca, meseca, zvezd.“

Šah se umiri. Spomnil se je, da je trgovcu pričó vseh prisegel pri bradi prorokovi, in da mora

Ali pri tem shodu nemških telovadcev žalil se je poleg avstrijske državne ideje tudi madjarski ponos na tak način, da ga samosvesti Madjari sigurno pozabili ne bodo. Slavnosti udeležilo se je tudi nekoliko madjarskih telovadcev, in sicer vsled posebnega vabila, katero jim je došlo od slavnostnega odbora. Madjarski gostje niso prišli s praznimi rokami. Njih vodja, učitelj telovadbe g. Ernest Bockelberg, izročil je nemškimi tovarišem šopek, nabran iz karpatskih pečnic ter okrašen z madjarsko trobojnico. Ali madjarski napis in madjarske boje razdražile so nemškim chauvinistom živce v tako silni meri, da se je prava vihra vzdignila v slavnostni dvorani. Povsod, po vsem izobraženem svetu, sprejel bi se tak dar od strani povabljenih gostov z obligatno zahvalo, nemški telovadci pa pozabili so baje, da dandanes ne živimo več v dobi Vandalov in Herulov ter pričeli so ropotati in kričati tako dolgo, da je predsednik v istini madjarski venec snel raz odra, češ, da se ž njim narodni čut nemških telovadcev več ne žali!

Vsled tega opravičena jeza med Madjari; vse njih novine polne so pojavov žaljenega čestiljuba!

Dejali smo, da imajo slavnosti dandanes le še simptomatično važnost. Ravno ta slučaj pak, da ste se slavnosti v Budimpešti in v Draždanih vršili ob jednom času ter s tako različnim izidom za Madjare, vsiluje nam misel, da jima pripisujemo tudi nekoliko dejanskega pomena. Čehi dokazali so s sijajno ovacijo madjarskemu narodu svojo prijateljsko naklonjenost, ob istem času pa osupnili so ga nemški demonstrantje v Draždanih s činom nenavadne brezobzirnosti. Madjarom se ne dá odrekati političen talent. Z ono bistroumnostjo, katera jih karakterizuje v tem oziru, primerjali bodo nemški odgovor s českim pozdravom, in nadejamo se, da jim ostane draždanski prizor v ravno tako živem spominu nego pohod Čehov v ogersko razstavo. Znali bodo, pri čem da so!

Srbska vnanja politika.

P. C. — Jedro precej burne polemike, katera se je unela med liberalci in naprednjaki gledé vnanje politike, katere se ima držati Srbija, se lahko določi. Jedni trdijo, da se mora Srbija vedno in povsodi držati Rusije, države, katera je po mnenju drugih vsekako mnogo dokazov dragocenega prijateljstva za Srbijo v prejšnjih časih pokazala, pozneje pa da je bila bistveno kriva, da se je oškodovaj vitalni interes Srbije. Njeni nasprotniki mēnijo, da modra realna politika ne dovoljuje, naj bi se dobrovoljne dispozicije države, katera se je v slednjem času izkazala zelo koristno, zaradi tega zavrnile, ker se v prejšnjih časih ni vedno tako blagovoljno Srbiji nasproti obnašala.

besedo izpolniti, ako hoče priti v raj Mohamedov. Kaj naj stori ubogi vladar peržanski? Ali naj dá lepo Izo ogrditi? Iza brez nosu in ušes, kakošna bo? Take strežajke šah ni maral. Zatorej se odloči, da se Iza izroči zdrava premetenemu iznajdniku šaha. Trgovec in Iza voščita šahu toliko veselje v raju pri Mohamedu, kolikor je kalendrnik našel ječmenovih zrn. Nato se oddalita, šah pa je žalostno gledal za njima.

„Mogočni gospod! bodite ponosni“, izpregovori kavška vedežka. „Zasedajoči prestol pred tridesetimi letmi, hoteli ste se oslaviti, kar se vam ni posrečilo. Zdaj ste se oslavili! Razločno berem na dnu kavovara, da ljudje bodo šah igrali še čez sto tisoč let.“

„Živel šah Azum, slavni!“ klicalo je ljudstvo. In šah je bil vesel ter se milostno smehljaj.

Zlatorodov.

Vražja Tonča.

V neki vasi je bila kmetica, ki so ji rekli Tonča. Imela je kočo, vrt, pa nekaj denarja. Pa ko bi bila tičala vsa v zlatu, bi vendar nihče zanj ne maral, ker je bila huda kakor vrag, in ker

Zanimljivo je in tudi praktične vrednosti, ogledati si odgovor, katerega daje glasilo naprednjakov, „Videlo,“ na to vprašanje iz gotovo važnega vira, ker je oni članek pisal najbrže vodja naprednjakov. Ta članek ima blizu tole vsebino:

Hoteča se opravičiti in zá-se pridobiti položaj, predočuje opozicija politiko napredne stranke kot „avstrofilizem“. Temu nasproti se je uže izjavilo, da skušnja in zgodovina priporočata Srbiji samo jedno politiko, namreč politiko lastnih interesov.

Politiki „naravnega prijateljstva“ in stoletja staremu sovražstvu stavila se je od njihove strani nasproti politika prostega gibanja in samosvojnosti. Združena opozicija si ne upa očito napasti politiko, zastopa pa vendar svojo posebno politiko „naravnih prijateljev“. Ona nadaljuje menjavati trditev, da je Rusija Srbom „naraven“ prijatelj, Avstrija pa „stoleten“ sovražnik. Iz tega bi sledilo, naj Srbija slepo hodi za Rusijo, celó tedaj, če bi jej pretila nevarnost, da zopet doživi Zakope ali San Stefano. Kakor da bi to ne bila politika nasilstva in zvezanih rok! Napredna stranka je zdaj kakor nekdanj uneta za prijateljstvo z Rusijo; rusomanska teorija, da Rusi samo za Srbe živijo in delajo, da se more brez obotavljanja vsprejeti njihovo delovanje, ta teorija se mora pač zavreči. Nič manj slaba politika je tudi ta, češ, da se mora kdo smatrati stoletnim sovražnikom tudi tedaj, če nam stori dobre usluge, samo zaradi tega, ker je nekdanj delal drugače.

Napredna stranka neče za nikomur slepo hoditi ali ga slepo odbiti. Če „Ustavnost“ (glasilo liberalcev) Rusiji pripisuje ulogo previdnosti, je pač na napačni poti. Dolžnosti, katere nalaga prijateljstvo, so na obeh straneh: jedna kakor druga stran morata pokazati dokaze dobrih dispozicij. Politična doslednost se ne sme iskati v oblikah in osebnostih, marveč jedino le v stvarih in smotrih.

Naprednjaki so si vedno dosledni ostali. Ko je Rusija v slednjih petih letih svoje prijateljstvo do Srbije vselej pokazala s podpiranjem opozicije, je-li torej čudo, če so se marsikatere simpatije obrnile na nasprotno stran? Večkrat se je uže razpravljalo, da so Rusi v Drinopolji in San Stefanu pokazali slednjo misel svoje jugoslovanske politike. Na to je odgovorila „Ustavnost“, da je Rusija „v Drinopolji kakor tudi v San Stefanu poslušala glas avstrijske diplomacije“ in da je grof Andrassy od srbskega (oficijoznega) zastopnika v Berolinu (gosp. Ristića) znano pogodbo izsilil, „ker bi drugače ne bil dopustil povečanje Srbije“.

Če je to istina, nastane vprašanje, kaj sledi iz tega? Kaki zaključki se morajo izvajati iz tega gledé evropskega položaja Rusije in Avstrije? Razvida se, da Rusija Avstriji na ljubo niti v Drinopolji niti v San Stefanu ni skušala za Srbijo storiti kaj koristnega. Če je to tako, potem se

je imela strupen jezik. Živela je s staro materjo, in časih je tudi kaj potrebovala. Pa ko bi bil mogel krajcar koga rešiti, ona pa cekine plačevala, bi ji vendar ne bil nihče pomagal, ker se je za vsaki nič kregala in prepirala, da se je slišalo deset milj daleč. Vrhu tega je bila grda; zato je obsedela, in štirideset let je bila stara. Kakor imajo navado po vaséh, da pridejo vsako nedeljo popoludné godci gost, takó je bilo tudi tukaj. Če je le pri županu zapiskal ali v krčmi zahrečal ribniški bas, précej je bila fantov polna vsa hiša in na dvorišču vse polno deklet in na okolu vse črno otrók. Tonča je bila med prvimi vselej najprva. Fantje in dekleta se razstopijo in plešejo kolo. Tonča svoje žive dni ni bila takó srečna, da bi se bila uvrstila v kolo, akoravno bi bila rada sama godce plačala; in vendar ni zamudila nobene take priložnosti. Drugo nedeljo gre spet godce poslušat. Gredé si misli: Toliko sem uže stara, pa še nisem plesala; človek bi jeze počil, danes bi plesala, in naj bi bilo s samim vragom.

Srdita stopi v krčmo ter sede k peči. Nejevoljno gleda plesoče fante in dekleta. Zdaj ustopi gospod v zelenem sukniču in z rudečo kapico na glavi. Naroči piva; dobi ga in nese ga Tonči. Tonča

vpraša, kako more „Ustavnost“ zahtevati, naj Srbija brezpigojno hodi po ruskih potih? Sicer pa niti istina ni, da bi bila vprašanja vnanje politike ohladila razmere Rusije do Srbije. Vzrok temu leži v notranji srbski politiki. Želja, naj bi Črnajev in Poljakov dobila koncesijon za srbske železnice, se ni mogla izpolniti. Dalje se ni moglo dopustiti, da bi metropolit teptal z nogami deželne zakone in čast zakonodavca. Od nasprotne strani se je odgovorilo z divjo agitacijo, za katero so se v Srbiji našli pomagači, ker so tako mislili varovati osebne koristi.

Članek v „Videlu“ pa se skončuje takó-le: „Napredna stranka, to uvideva dežela, ne zastopa politike simpatij in čutstev. Njej je vselej v prvi vrsti za domovinske koristi. Le te so jej vodflo. Če je San Stefano definitivno dokazal, da ne more od severa solnce srbske bodočnosti zasijati, ali si ne sme poiskati si drugod prijatelj? In kaj če drugače, nego prijeti roko, katero jej ponujajo novi prijatelji?“

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Čehi v Pragi ponudili so Nemcem kompromis za bodoče volitve v mestni zastop praški. „Pokrok“ pravi, da brez kompromisa praški Nemci niti jednega sedeža ne dobijo v mestnem zastopstvu. A Čehi hočejo mir, in to je prvi korak, prvi poskus, da se doseže sporazum med obema narodnostima v deželi. V prijaznih besedah vabi ta list Nemce k spravi in miru, a če se odločijo Nemci za boj po načinu ekstremnih nacionalcev, tudi dobro, pravi ta list, tudi mi smo pripravljeni za boj.

Ogerski državni proračun za 1886. l. ima izdatkov za nekaj milijonov več, a ob jednom so tudi dohodki pomnoženi. Davek od spirita znašal je v tem letu do konca maja 2¹/₂ milijona več nego v prejšnjem letu. Dalje so se dohodki pomnožili pri tabaku in pristojbinah.

Tuje dežele.

V francoskem senatu vršila se je debata o podpori za šole in za pota po deželi. Po daljši debati se je z 200 proti 42 glasovom sprejela predloga, da se dovoli podpore 319 milijonov.

Najnovejše vesti iz Rusije pripovedujejo, da so se nihilisti zopet pričeli gibati. V Petrogradu prišla je policija na sled nekaterim osebam, katere so prirejale dinamit, dalje je zasledila tudi skrivne tiskarne ter zaprla pred kratkim 3 tovariše Ljavinškega.

Preko Berolina se poroča, da je angleška vlada poklicala domov svoje pred Zanzibarjem nastavljene čete. Iz tega hoté nekateri listi sklepati, da si

se čudi, da jo gospod tako časti, brani se, nazadnje pa vendar pije. Gospod vrže godcem cekin rekóč: Sam!

Vsi obstanejo, vsi se umaknejo. Stari stikajo glave, fantje se purijo, dekleta se skrivajo ena za drugo. Gospod si izbere Tončo. Dekleta si zakrivajo obraze, da bi je Tonča ne videla, kako se ji smejó. A Tonča ni nikogar videla, vesela je bila, da je plesala, in ni marala, ko bi se jej bil smejal celi svet.

Celi popoludné sta plesala Tonča in gospod, in celi večer. V presledkih jej je kupoval belega kruha, rudečega vina, dobre rozolije in sladkórina. Na večer jo spremi domov.

„Z vami bi zmeraj rada plesala, do smrti,“ dé Tonča, ko se je imela posloviti.

„To je lahko, pojdi z menoj.“

„Kje pa stanujete, gospod?“

„Na vrat se mi obesi, boš uže videla.“

Tonča stori tako. Ta hip se gospod izpremeni v vruga ter leti s Tončo naravnost v pekel. Prileti do vrat peklenških, potrka. Vragi mu odpró. A ko ga vidijo vsega potnega, hočejo mu Tončo odvzeti; toda Tonča se ga je držala kakor s kleščami, ni se dala odtrgati od njega. Vrag je

novi angleški kabinet z resno voljo prizadeva pridobiti si in ohraniti prijateljstvo Nemčije, kajti ko ne bode sultan Bargaš pričakoval več pomoči od Angležev, moral se bode udati Nemčiji. S tem pa bi bila Nemčiji zelo pot oglašena in prihranjenega mnogo truda.

Ruski list „Novosti“ razpravlja vprašanje o zvezi Rusije z Zjedinjenimi Državami v ta namen, da bi polagoma izpodrinili Angleže iz Azije. Interesi obeh držav so solidarni v Aziji in obema državama mora biti ležeče na tem, da se vpliv Anglije na daljnem vzhodu omeji. Tako zvezo zahtevajo trgovinske razmere med tema državama kakor tudi geografična leža Amerike.

Razne vesti.

Kako človek postane milijonar.

Amerikanski Kroež John Mackay, kojega hči je letošnjo pomlad v Parizu omožila se z vojvodo Colonnskim, bil je sprva ubog delavec. V nekem angleškem listu pripoveduje bivši tovaruš Mackayev iz življenja milijonarjevega naslednje zanimljive podrobnosti: Iskali smo v Kaliforniji zlata. Nastanil sem se z Mackayem v Sierra v jedni hišici. Oj, kako češče hodila sva na delo brez zajutrka, ker nisva imela vinarja v žepu. A kljub temu je bila to še vender krasna doba, in če je koga izmed nas srečala sreča, da smo našli kos zlata, vedelo je to hitro celo mesto. Dokler smo čutili borak v žepu, dotlej smo gostovali. Vsak ne more obogateti. Zaradi tega sva se dala, jaz in Mackay, najeti od neke družbe. Toda kopati v trdi zemlji, ni nobena šala, in dasi je tudi mezda poštena. Dokler sva zá-se kopala, nama ni presedalo, toda za druge kopati se nama ni poljubilo. Stopila sva iz dela. Šel sem v White Pino, Mackay v Virginia City. Ta zmena je pomogla, kakor nikoli preje. Prvo veliko svoto dobil je Mackay v akcijski spekulaciji — 5000 funtov šterlingov. Toda veste, kaj je s tem denarjem naredil? Kupil je zánj menico ter jo pošlje svoji stari, revni materi na Irsko. To dokazuje, da ima Mackay srce na pravem mestu. Večina, če jim gré dobro, pozablja starišev doma v revščini koprnečih — toda ne takó Mackay. Poslal je domov denar, da bi materi svoji zagotovil brezskrbno starost, ter je znova pričel spekulirati. Vse se mu je posrečilo. In če je kupil 100 slabih delnic ali akcijskih — je uže naključje hotelo, da so naglo šle k višku, a on je je prodal vselej še v času, nego so začele padati.

Takrat cvelo je akcijonarstvo v rudnikih. Hitro si kupi delež v rudnikih za zlato, meni se dozdeva v Gould and Corry Mine — in za nedolgo je predstojnikom zavodu. Če je hotel, da so akcije šle k višku, dvigale so se veselo kot zmaj; če je hotel, da so padale, letele so zopet nazaj kakor opeke v vetru z strehe.

Mackay je bil čestihlepen in ni hotel biti v svojem delokrožju, to je v akcijskih podjetjih in borzni

moral, ali je hotel ali ne, s Tončo stopiti pred luciferja.

„Koga nosiš?“ vpraša poglavar.

Vrag pripoveduje, kako je hodil po zemlji, kako je slišal Tončo, da še nikoli ni plesala, kako se je je on usmilil. „Nisem vedel, da me potlej ne bo izpustila.“

„Ti si tepec!“ grmi stari lucifer nad vragom. „Zakaj ne pametiš, kar ti povem! Predenj se koga lotiš, izkušaj ga, kako misli. Na to bi bil mislil, ko si jo spremljal, pa bi je ne bil vzela. Glej, kako se je iznebiš, poberi se!“

Ves nejevoljen haca vrag s Tončo na zemljo. Obeta ji zlate goré, ako ga izpusti; zmerjal jo je, klel, vse zastonj. Utrujen, jezen pride na travnik, kjer je ovce pasel mlad pastir, zaviti v debel kožuh. Vrag se izvrže v človeka, zato ga pastir ne pozna.

„Prijatelj, koga pa nosite tako težko?“ vpraša dobrosrčni pastir.

„Oh, prijatelj, težko nosim, težko, komaj sopesem. Mirno grem svojo pot, in naenkrat se name obesi ta ženska, zdaj me pa ne izpusti po nobeni ceni. Hotel sem jo nesti tjà v bližnjo vas,

igri, prekošen. Jediní mož na celem pobrezju, kojega se je bal, bil je Ralston od banke „California“. Ralston je bil možno da še bolj prekanjen od Mackaya, toda ni imel potrebnega denarja, da bi plane svoje uresničil. Glavnim činom Mackayevim bil je način, kako je banko „California“ privedel k padcu.

V oni dóbi ni bilo papirnatega denarja na pobrezju, in če je bil kedo namenjen iz Virginije ali Carsona v „Frisko“ (St. Francisco) z mnogimi penazi, bil je to jako težak in nepripraven naklad. Banka „California“ namreč je tudi izdajala k ugodnosti občinstva bankovce, koji so morali na zahtevanje biti tekoj zmeneni za zlato. Mackay pokupi skrivaj vse bankovce, in imel jih je naposled za 200000 funtov šterlingov. Napoti se na to v banko in zahteva izplačanje v zlatu. Banka ni bila na takovo prepadenje pripravljena, in ker ni mogla bankovcev svojih izplačati, morala je tedaj zapreti. Druzega dné odprl je Mackay svojo banko „Nevada“, ki dandanes spada k prvim svetovnim bankam. Ralston vidoč, da je nasprotniku podlegel in da je banka po tleh, učini samomor, skočivši v vodo. Mackay je sedaj vedno više in više stopal, in se danes imenje njegovo ceni na bajne milijone. V svoji sreči pa Mackay ne pozablja svojih sodrugov v pomanjkanji in bédí. Navadno se nosi precej zanemarjeno in se vozi v nelepi kočiji, v kojoj je vprežen konj, za kojega bi nobeden ne dal 60 do 80 gold. Milijonar živi zmerno in ne dopušča, da bi bil kakov člen rodbine zapravljivcem, in bodisi to celo zet njegov, princ Colonnski!

—k.

(Ogenj v cirkusu.) V Duna-Foldvarji produciralo se je te dni neko društvo jezdecev v cirkusu. V nedeljo 19. t. m. bil je cirkus po polnem natlačen gledalcev. Ko je občinstvo zapuščalo cirkus, prevrne se nek steber, na katerem je bila obešena goreča lampa. Ta pade ravno na glavo hčere ondotnega grško-katoliškega duhovnika, gospico Ireno Štefanac. Ljudje so naglo priskočili, da bi pogasili na nji ogenj, ki se je strašno hitro razširil po njeni obleki. Posrečilo se je obleko z nje strgati, vender je ubožica po vsem životu dobila hude opekline.

Domače stvari.

(Gosp. grof Margheri) oglašil se je v včerajšnjem „Slov. Narodu“ z novim „Poslanim“, v katerem pozivlja gosp. deželnega predsednika, „barona Winklerja kot plemiča, da s svojo osebo jamči za resnico svojih besed.“ Kakor pozvemo od strani prezidijalnega tajništva c. kr. deželne vlade, kamor smo se v tej zadevi obrnili, gosp. deželni predsednik na ta poziv ne bode ozira jemal, ker je za vsebino svojega „Popravka“ „Slov. Narod“ št. 162 s svojim podpisom, tedaj s svojo osebo, itak uže jamčil.

(Osebne vesti.) Gosp. Julij Biberle, profesor v Mariboru, imenovan je profesorjem na držav-

da bi se je iznebil, pa ne morem, kolena mi klecajo.“

„No, pa počakajte malo, pomagal vam bom, pa ne dolgo, ker moram pasti, kakor vidite. Na polu pota vam jo ponese, ako hočete.“

„O pa kako rad; neizrečeno bom vesel!“
„Slišiš ti!“ krikne ovčar nad Tončo. „Meni se obesi na vrat.“

Tonča izpusti vruga, pa se obesi na kožuhatega ovčarja. No, ta je imel kaj nositi: Tončo pa novi kožuh, ki ne diši po vrtnicah. Kmalu se je nanosil težke donde. Misli, kako bi se je rešil. Tako pride do potoka. Kaj, ko bi jo notri vrgel, a kako? Bi-li ne mogel kožuha sleči z njo vred? Poskuša: zdaj izleče eno roko, Tonča nič ne opazi; zdaj izvleče drugo, Tonča tudi nič ne opazi; zdaj si odpne prvi gumb, drugi, tretji... in — štrbonk! Tonča je v potoku s kožuhom.

Ovčar potegne kožuh iz vode, ter hiti na travnik k ovcam. Medtem je vrag pasel ovce; ovčar pa je mislil, da tujec je vse pustil in šel. Drugi se čudi drugemu: vrag ovčarju, da se je vrnil, brez ženske, ovčar pa vragu, da je bil vender ostal pri ovcah.

(Konec prihodnjic.)

nem gimnaziji v Gradci in gosp. Jakob Hirschler, suplent na gimnaziji v Celji, imenovan je gimnazijskim učiteljem v Mariboru.

(Miklošičev naslednik.) Kot namestniki gosp. dvornega svetnika viteza Miklošiča za stolico slavistike na dunajskem vseučilišči imenujejo se trije kandidati: ruski državni svetovalec v Petrogradu Vatroslav Jagić, profesor Avgust Leskien v Lipsiji in profesor dr. Gregor Krek v Gradci. Jagić in Krek sta Miklošičeva učenca.

(Šolstvo.) Peterorazredna dekliška ljudska šola v Ljubljani brojila je v minolem šolskem letu 347 učenk, izmed katerih je bilo sposobnih za višji razred 231. Po narodnosti je bilo: 298 Slovenk, 48 Nemk in 1 Italijanka. Šolska knjižnica ima 220 nemških in 110 slovenskih knjig. Ravnateljica šoli je gospa Julija Moos; razen nje poučevali so na tej šoli: g. Josip Resnik (učitelj veronauka) in gđc. učiteljice Ernestina Kern, Friderika Konschegg, Emilija Gusl in Marija Kobilca. Prihodnje šolsko leto se prične dné 16. septembra.

(Iz domačih kopelišč in letovišč.) Naše gorenjske kraje obiskalo je letos posebno mnogo tujcev. V Bledu jih je 290, v Lescah 50, v Poličah 60, v Begunjah 33, v Radovljici 30, v Podnartu in Podbrezju 30 in v Kranjski Gori 20 gostov. Več družin iz Ljubljane nastanilo se je v Lescah, v Kranjski Gori, v Poličah, v Begunjah in v Bledu. Tujci prišli so iz: Česke, Bosne, Koroške, Hrvatske, Dólenje Avstrije, Poljske, Pruske, Ruske, Saške, Srbske, Švice, Švedske, Slavonske, Štajerske, iz Toskane, iz Trsta in iz Ogerske. V meseci avgustu pride v Bled več zelo odličnih gostov, med temi tudi nadškof zagrebški, vojni minister grof Bylandt-Reith, kneginja Vignatelli iz Rima itd.

(Prvo grozdje) prinesle so včeraj v Ljubljano na prodaj Vipavke. Grozdje dozorelo je v Istri.

(Truplo) človeka srednje starosti našli so danes dopoldné delavci v gnojnici hiše gosp. dr. Stareta na Marije Terezije cesti. Truplo ležalo je uže delj časa v gnoji; domneva se po leži trupla, da se je izvršil na njem zločin. Kdo je nesrečnež, ni še znano.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Köln, 25. julija. Včeraj opoldne podrlí sta se na lesnem trgu hiši št. 75 in št. 77, kjer je stanovalo šestnajst družin, izvlekli so do večera 52 oseb, med temi 4 mrtve. Popoldné nastal je na razvalinah požar; odpreti se je moral vodovod in nastala je za zasute nevarnost, da utonejo. Hiši sta se zaradi tega podrlí, ker se je sesedla zvezna stena med hišama.

London, 25. julija. Listi poročajo, da razprava in dogovori med Anglijo in Rusijo lepo napredujejo. — Věsti o nastalih nemirih v Kabulu se niso še potrdile.

London, 24. julija. „Daily Chronicle“ poroča iz Allahabada z dné 23. t. m., da britski poslanik takoj odide iz Pečavera v Kabul, kjer je buknila vstaja.

Madrid, 24. julija. Včeraj obolelo je na koleri po vsej Španiji 1278 oseb, umrlo pa jih je 780. Izmed teh odpade jih 8 na Madrid, 174 na provincijo Valencijo, 31 na Badajoc in 2 na Barcelono. Bolezen se širi proti severu.

New-York, 24. julija. Predsednik Cleveland izdal je povodom Grantove smrti razglas, v katerem povzdiguje pokojnikove zasluge ter zapoveduje, naj bodo vsa javna poslopja zaprta 30 dnij. Borza bode na dan pogreba tudi zaprta.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 25. julija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.60
„ „ „ srebri	83.45
Zlata renta	109.05
5% avstr. renta	99.45
Delnice národne banke	869.—
Kreditne delnice	284.75
London 10 lir sterling	124.85
20 frankovec	9.89 ²
Cekini c. kr.	5.89
100 drž. mark	61.30

Tujci.

Dne 23. julija.

Pri **Maltel**: Villanuova, konzul, s soprogo, s Francoske. — Debombourg iz Lyona. — Eichberg iz Berolina. — Korn, trgovčeva soproga, z Dunaja. — Schmidt iz Curiha. — Janda, potov., iz Gradea. — Uhrer, c. kr. dvorni svätnik, iz Trsta.

Pri **Slonu**: Dr. prof. Krasinsky, graščak, iz Krakovega. — Smolensky, pisatelj, iz Varšave. — Obermüller, lastnik kopelišča, iz Griesa. — Tomsch z Dunaja. — Pfeifer, potovalec, iz Brna. — Dr. Schuler, c. kr. štabni nadzdravnik, iz Gradea. — Schoglitz Josipina in Jov. iz Celoveca. — Tony, hišna posestnica, iz Pfliberka. — Negoschich z Reke. — Cuoni, Sicherle in dr. Stanič z rodbinami, vsi iz Gorice. — Starč, graščak, iz Mengiša.

Pri **Južnem kolodvoru**: Winterhalter, potov., iz Maribora. — Dobrin iz Trziča.

Pri **Avstr. carji**: Korkn, kaplan, iz Simbacha.

Pri **Virantu**: Korschatzky s soprogo in Treche s soprogo, iz Trsta. — Pauser Franciška in Helena iz Dolenje Vasi.

Umrli so:

V civilni bolnici:

Dne 21. julija. Klemens Knaflič, delavec, 57 l., tuberkuloza. — Marija Ars, delavka, 42 l., otročja mrzlica.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrišina v mm
24. Julija	7. zjutraj	737.60	16.2	svzh. sl.	obl.	2.2
	2. pop.	735.32	25.8	szpd. sr.	sk. js.	dež
	9. zvečer	734.78	20.0	bzv.	sl. ob.	

(45) Ivan Lapajne v Krškem 30-29

je izdal sledeče **knjige in knjižice** za ljudske šole in učitelje: Praktično metodiko, cena 80 kr., Prvi pouk 60 kr., Fiziko in kemijo 60 kr., Prirodopis 56 kr., Zemljepis 26 kr., Geometrijo 24 kr., Malo fiziko 23 kr., Domovinoslovje 20 kr., Pripovedi iz zgodovine Štajerske 6 kr., Opis krškega okr. glavarstva 30 kr., Zgodovino štajerskih Slovencev 1 gl. 20 kr. — Isti pisatelj ima v zalogi razne **pisanke in risanke**; mali slovenski **zemljevid kranske dežele** z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški **zemljevid Avstrijsko-Ogerske**, cena 1 kr., in **zemljevid krškega okrajnega glavarstva**, cena 5 kr.

Kisla voda, kopelišče Radvanj

s svojo jako obilo „natro-lithion-kislino“. Garodovi poskusi so dokazali, da je ogljeno-kislina „Lithion“ pri protinskih bolečinah najboljša in najgotoveje zdravilo. 52-17 (81)

Radvanjska kislina je najboljša namizna voda.

Vsled oblega ogljenokislina, natrona in lithiona je radvanjska kislina voda kot specifikum pri: protinu, kamnji v žolci, mehurji in ledvicah, zlati žili, bramborici, brahorna, zlatenici, želodečnih boleznih in pri kataru v obče. Kopelji, stanovanja in restavracija po ceni.

Radvanj je najljubša namizna voda. Popis in tarifi zastoj in franko v Radvanj.

Radvanjska kislina je najboljša namizna voda.

Radvanj je najljubša namizna voda. Popis in tarifi zastoj in franko v Radvanj.

Umetne zobe in zobovja

vdevlje po najnovejšem **amerikanskem** načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje **plombovanja** in vse **zobne operacije** (39) 33

zobozdravnik A. Paichel, poleg Hradskega mostu, 1. nadstropje.

Odlikovani s tremi zlatimi in jedno svetinjo za zasluge

Fran Jožefov grenki vrelec

od davna iskušena, izborna grenka voda. Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti.

Zaloga zemljevidov
c. kr. generalnega štaba.
Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, priplepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova knjigarna v Ljubljani.

Vožni red Rudolfove železnice, veljaven od 1. junija 1885.

Ljubljana-Terbiž.

Postaje	Osobni vlaki			
	1. 2. 3. razred po noči	1. 2. 3. razred zjutraj	1. 2. 3. razred popold.	1. 2. 3. razred zvečer
Ljubljana, juž. želez. odh.	12.15	6.40	11.40	6.35
Ljubljana, Rud. želez. "	12.19	6.44	11.45	6.39
Vižmarje "	12.29	6.53	11.55	6.48
Medvode "	12.41	7.04	12.07	6.59
Loka "	12.56	7.17	12.21	7.12
Kranj "	1.12	7.31	12.38	7.26
Podnart-Kropa "	1.30	7.48	12.56	7.43
Radovljica (m. p.) "	1.49	8.05	1.14 popol.	8.
Lesce-Bled "	1.55	8.12	1.24	8.08
Javornik "	2.16	8.29	1.46	8.25
Jesenice "	2.27	8.39	1.57	8.33
Dovje "	2.47	8.56	2.18	8.49
Kranjska Gora "	3.16	9.21	2.48	9.11
Rateče-Bela Peč "	3.31	9.37	3.03	9.24
Terbiž prih.	3.48	9.55	3.20	9.38

Terbiž-Ljubljana.

Terbiž odh.	12.36	7.28	1.10	6.20
Rateče-Bela Peč "	1.01	7.44	1.30	6.39
Kranjska Gora "	1.22	7.57	1.46	6.53
Dovje "	1.55	8.22	2.19	7.19
Jesenice "	2.23	8.41	2.43	7.41
Javornik "	2.30	8.47	2.50	7.48
Lesce-Bled "	2.56	9.06	3.15	8.13
Radovljica (m. p.) "	3.03	9.12	3.22	8.21
Podnart-Kropa "	3.27	9.29	3.44	8.44
Kranj "	3.47	9.45	4.02	9.03
Loka "	4.06	9.59	4.20	9.20
Medvode "	4.21	10.12	4.34	9.34
Vižmarje "	4.34	10.23	4.46	9.46
Ljubljana, Rud. žel. prih.	4.44	10.31	4.55	9.55
Ljubljana, juž. žel. "	4.50	10.35	5.	10.

Podružnica c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci na obrestovanje

v bankovcih

za 4 dni odpovedbe 3 1/4 od sto

» 8 » » 3 1/2 » »

» 30 » » 3 3/4 » »

v Napoleondorih

30dnevna odpoved 3 od sto

3mesečna » 3 1/4 » »

6 » » 3 1/2 » »

Oddelek za giro

v bankovcih 2 1/2 proc. obresti za vsako vsoto, v Napoleondorih brez obrestij.

Nakazila

na Dunaj, v Prago, Budimpešto, Brno, Opavo, Levov, Reko, dalje v Zagreb, Arad, Gradeo, Sibirij, Inmost, Celovec, Ljubljano in Solnograd so brez stroškov.

Kupovanje in prodaja

deviz, vrednostnih papirjev in inkaso-kuponov po 1/8 proc. provizije.

Posojila

na poroštevna pooblastila (warrants), pogoji po dogovoru; proti dovoljenemu kreditu v Londonu ali Parizu 1/2 proc. provizije za 3 mesece;

na vrednostne papirje (efekte), 6 proc. obrestj na leto do svote 1000 gld., za večje svote vsled specialnega dogovora. (69) 36-13

V Trstu dne 1. oktobra 1883.

V našem založništvu je izišel na svitlo drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vozane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.

J. Anděl-a

novi izumljena

prekomorska štupa

pomori

stenice, bolhe, ščurke, molje, štrigalice, muhe, mravlje, stanoge, buljavke (tiče mleko), sploh vsa mrčesa, z neko skoro čeznatorno hitrostjo in gotovostjo takó, da od nahajajoče mrčesne zalege ne ostane nijedna sled.

Pristno in po ceni se dobiva v

Andelevi lekarni

13, pri črnem psu, Hišna ulica 13. (Dominikanska ulica 13, Retezove (vorižne) ulice 11) v Pragi.

V Ljubljani prodaja to štupo gospod Albin Slišcher, trgovec; v Feldkirchnu (Koroška) gospod A. Zwerger, lekar; v Doberli vasi (Koroška) gosp. R. D. Taurer. (72) 10-6

Zaloga v deželi povsodi, kjer so dotični plakati izobešeni.

Carsko, mareno in bock-pivo

iz pivovara bratov Kosler priporoča

v zabojih po 25 in 50 steklenic

A. Mayerjeva

trgovina piva v steklenicah v Ljubljani. (118) 2

Dr. Hirsch

dobro znani specialni zdravnik za sifilitiko in kožne bolezni, ozdravlja po dolgoletnih izkušnjah v nebrojnih slučajih po sijajno skušenem in gotovo učinkujočem navodu (58) 16

sifilitiko in kožne bolezni (tudi zastarele), ulesa, bolezni sočala in v mehurji, polucije, možko slabost, ženski tok, v najkrajši dobi radikalno brez vseh zlih nasledkov in brez oviranja v službovanji. Naslov:

Dunaj, mesto, Kärntnerstrasse 5 (prej mnoga leta v Mariahilferstrasse), zdravi od 9. do 4. ure popoldne, a tudi pismeno in (pod molčečnostjo) pošilja zdravila. Honorar primeren.

Zavratnikov

vsake fasone, barve in kakovosti; kakor znano, je največja zaloga in najceneje nakupovanje pri (59) 10

J. C. Hamann-u

Mestni trg.

V Ameriko

pride najceneje, kdor se obrne na Arnolda Reifa, Dunaj, I., Pestalozzigasse 1, najstarejša trdnika te vrste. Natančneje izpovedbe in prospekti zastoj. (22) 50-21